

vergadering **C112 – OND12**

zittingsjaar 2011-2012

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Onderwijs en Gelijke Kansen

van 26 januari 2012

INHOUD

Interpellatie van de heer Jos De Meyer tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over het grote aantal loonschalen in het onderwijs en de mogelijkheden tot vereenvoudiging - 54 (2011-2012)	3
Met redenen omklede motie	7
Vraag om uitleg van de heer Marc Hendrickx tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de toekomst van de lokale meldpunten discriminatie - 855 (2011-2012)	
Vraag om uitleg van de heer Boudewijn Bouckaert tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de werking van de lokale meldpunten discriminatie - 868 (2011-2012)	7
Vraag om uitleg van mevrouw Khadija Zamouri tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de opleiding ‘intercultureel werk’ in de gezondheidszorg - 771 (2011-2012)	14
Vraag om uitleg van mevrouw Kathleen Helsen tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de rol van het volwassenenonderwijs in de nieuwe Europese onderwijsprogramma’s - 820 (2011-2012)	17
Vraag om uitleg van mevrouw Kathleen Deckx tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over het ICT-onderricht in het secundair onderwijs - 845 (2011-2012)	21

■

Voorzitter: de heer Boudewijn Bouckaert

Interpellatie van de heer Jos De Meyer tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over het grote aantal loonschalen in het onderwijs en de mogelijkheden tot vereenvoudiging - 54 (2011-2012)

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Minister, mag ik u er eerst nog even herinneren dat u vorige week, bij de bespreking van de beleidsnota, hebt beloofd dat u via de secretaris aan de commissie zou laten weten wanneer de werkmiddelen voor de scholen zouden worden gestort?

Minister Pascal Smet: Ik had gezegd voor 27 januari, dus voor morgen. Men ging dat proberen te versnellen, maar dat deed men niet graag omdat men dan mogelijk fouten zou maken in de gegevensverwerking. Ik stuur onmiddellijk een sms'je.

De heer Jos De Meyer: Minister, ik dank u voor het engagement. Om 13.10 uur was het nog niet aangekomen.

Minister, collega's, uit het zeer degelijke jaarverslag van het Agentschap voor Onderwijsdiensten (AgODi) besluiten we dat het Vlaamse onderwijs in 2010 niet minder dan 191 salarisschalen hanteerde voor de uitbetaling van personeelsleden. Welk personeelslid volgens welke salarisschaal bezoldigd wordt, hangt af van het bekwaamheidsbewijs en van het ambt. Daarbij wordt soms een onderscheid gemaakt tussen onderwijsvormen, onderwijsniveaus en het soort vak. De meeste van deze salarisschalen zijn van toepassing op een zeer beperkt aantal personeelsleden. 54 salarisschalen worden toegekend aan niet meer dan 5 personeelsleden, 15 salarisschalen gelden voor 6 tot 10 personeelsleden, 29 gelden voor 11 tot 50 personeelsleden, en 20 salarisschalen zijn van toepassing voor 51 tot 100 personeelsleden.

Omdat 12 salarisschalen volstaan om niet minder dan 81 procent van alle personeelsleden uit het onderwijs te kunnen bezoldigen, vraag ik mij af of dat zeer grote aantal salarisschalen noodzakelijk is voor de correcte gang van zaken en of het niet zinvol is om in samenspraak met de sociale partners te werken aan een transparant en eenvoudiger systeem, rekening houdend met het decreet Rechtspositie.

Is het zinvol om 191 salarisschalen te behouden in het Vlaamse onderwijs? Op bladzijde 93 van het jaarverslag van 2010 wordt gesproken van 195 salarisschalen. Maar als je het optelt, zijn het er maar 191. Vorig jaar waren er effectief nog 195, maar er zijn er vorig jaar blijkbaar 4 verdwenen.

Minister, wenst u een initiatief te nemen om dat aantal te verminderen, om te komen tot een eenvoudig, transparant en logisch systeem van salarisschalen? Op welke manier zult u de sociale partners betrekken bij dit initiatief, indien u dit zinvol zou vinden? Zo ja, met welke timing is zoiets mogelijk? Indien u er effectief aan denkt en er werk van wilt maken, zijn er dan ook geen overgangsmaatregelen wenselijk en noodzakelijk?

De voorzitter: Mevrouw Vanderpoorten heeft het woord.

Mevrouw Marleen Vanderpoorten: Collega's, de vraag van de heer De Meyer is pertinent. Ik wil er een vraag aan toevoegen. Daarmee ga ik een andere richting uit. Er moet inderdaad veel afgeschaft worden, maar er moet ook dringend iets bijkomen. Minister, u zegt vaak dat het uw bedoeling is om masters in het basisonderwijs te laten lesgeven. Dat kan nu al, maar ze worden dan niet als master betaald. Ik veronderstel dat u zult antwoorden dat u zult werken aan die salarisschalen. Zou het dan geen belangrijke stap zijn om daarbij te voorzien in een betaling als master, om te stimuleren dat masters lesgeven in het basisonderwijs en om dat op die manier wat aantrekkelijker te maken?

De voorzitter: Mevrouw Celis heeft het woord.

Mevrouw Vera Celis: Ik sluit me heel graag aan bij de vragen van de heer De Meyer. Ze zijn meer dan pertinent. Het verslag van AgODi is inderdaad zeer goed opgebouwd. Ik was zeer verbaasd over dat grote aantal loonschalen. Ik had er eigenlijk geen idee van dat het er zoveel waren.

Ik heb nog een bijkomende vraag. Ik neem aan dat die zaken historisch zo gegroeid zijn. Soms gaat het om loonschalen die een heel klein aantal werknemers in dat statuut betreffen. Zijn daar, op redelijke termijn, eventueel ook uitdovende schalen bij? Zo zou het aantal uit zichzelf afnemen. Ik vind het wel belangrijk dat er transparantie komt.

De voorzitter: Mevrouw Helsen heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Helsen: Voorzitter, minister, collega's, deze vraag is belangrijk. Ik heb een bijkomende vraag. U maakt werk van het loopbaandebat. In deze commissie hebben wij het al geregeld gehad over het enorme belang van de competentieontwikkeling van leerkrachten. Wij moeten dat stimuleren. De bezoldiging gebeurt evenwel niet op basis van de geleverde inspanningen, maar op basis van hun opdracht en het diploma dat zij op een bepaald ogenblik hebben behaald. Zijn dat elementen die u in het loopbaandebat aan bod laat komen? Welke denkspooren worden in dat verband ontwikkeld?

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Voorzitter, collega's, zoals u terecht opmerkte, is de salarisschaal waaraan iemand in het onderwijs wordt bezoldigd, afhankelijk van verschillende parameters, zoals het bekwaamheidsbewijs, het ambt, de onderwijsvorm, het onderwijsniveau en het vak. De salarisschalen die nu in het onderwijs in gebruik zijn, zijn het resultaat van een lange ontstaansgeschiedenis.

Dat sommige schalen nog maar voor een klein aantal personeelsleden worden gebruikt, is te verklaren door maatregelen in het kader van cao's en overgangsregelingen bij wijzigingen uit het verleden. In deze cao's werd vaak in een salarisverhoging voor een bepaalde groep personeelsleden voorzien, weliswaar met een aantal uitzonderingen. De bezoldiging van deze uitzonderingsgevallen, hoe weinig er ook zijn, wordt uitgevoerd met aparte codes. In de meeste gevallen gaat het om een beperkt aantal – meestal oudere – personeelsleden, waarvoor de regeling vaak ook nog uitdovend is.

De vastlegging van de diverse salarisschalen voor het onderwijspersoneel is steeds het resultaat van onderhandelingen met de sociale partners. Een drastische vermindering van het aantal salarisschalen als doel op zich staat als dusdanig niet onmiddellijk op de agenda, maar er zijn wel beleidsdossiers waarin deze denkpiste zeker aan bod kan en zal komen. Ik denk dan aan de hervorming van het secundair onderwijs en de hervorming van het deeltijds kunstonderwijs, maar natuurlijk ook aan het loopbaandebat. Een vereenvoudiging van het aantal salarisschalen is in dezen niet ondenkbaar.

Zoals ik al heb aangegeven, staat dit niet als los item op mijn beleidsagenda, maar kan het aan bod komen bij de uitvoering van specifieke dossiers. Ik wil hier ook meegeven dat de vereenvoudiging van het aantal salarisschalen op zich niet dadelijk een effect zal hebben. Bij dergelijke ingrepen moeten de rechten van de betrokken personeelsleden gegarandeerd blijven. De budgettaire ruimte om hiervoor projecties of plannen te maken, is er nu niet. Ik denk dat er op dit ogenblik andere prioriteiten zijn. Zoals u wellicht weet, focus ik momenteel vooral op de problematiek van de federale pensioenmaatregelen en de effecten daarvan op de Vlaamse begroting. Ik denk dat dit momenteel belangrijker is dan een vereenvoudiging van de salarisschalen.

Zoals u zelf overigens aanhaalt, zijn er heel wat salarisschalen die slechts in heel beperkte mate worden toegekend. Veelal gaat het om schalen die bij wijze van overgangsmaatregel zijn toegekend aan specifieke personeelsgroepen. Als deze groep uit dienst treedt, verdwijnt de desbetreffende salarisschaal automatisch.

De aanpassing van salarisschalen moet via een wetgevend initiatief – vaak via een besluit van de Vlaamse Regering – gebeuren, en daar zijn de sociale partners sowieso bij betrokken. Mevrouw Vanderpoorten stelde een vraag over de bezoldiging en de aanwerving van meer mensen met een masterdiploma. Het is een discussiepunt in het loopbaandebat, en hetzelfde geldt voor de suggestie van mevrouw Helsen. Ten slotte, mijnheer De Meyer, kan ik meedelen dat de betaling van de werkingsmiddelen van de scholen is gebeurd. Afhankelijk van de bank zal dat geld morgen of ten laatste maandag op de bankrekening staan.

De heer Jos De Meyer: Ik dank u voor de mededeling over de uitvoering van de betaling, want onze scholen zitten er echt op te wachten. U zegt dat het onderzoek van wat Vlaanderen in het verlengde van de federale pensioenmaatregelen moet doen voor de personeelsleden die een terbeschikkingstelling hebben aangevraagd, een absolute prioriteit is. U hebt overschot van gelijk. Ik verneem trouwens dat zelfs vorige week nog geen beslissing is getroffen voor mensen die een aanvraag hadden ingediend om op 1 januari 2012 ter beschikking te worden gesteld. Nochtans is vorige week, in antwoord op een interpellatie, gezegd dat voor hen al een beslissing was genomen. Zelfs vandaag zou die beslissing er nog niet zijn. Is dat zo?

In antwoord op mijn huidige interpellatie stelt u zeer terecht dat de salarisschalen op basis van parameters tot stand komen. Er gaat een lange ontstaansgeschiedenis aan vooraf. Als wij wijzigingen willen aanbrengen, moeten wij natuurlijk rekening houden met verworven sociale rechten en moeten wij in overgangsmaatregelen voorzien. Dat is terecht. Als u wijzigingen wilt doorvoeren, zijn onderhandelingen onontbeerlijk.

Mijns inziens zou het een gemiste kans zijn als u het loopbaandebat en een aantal andere hervormingen niet echt bewust aanwendt om het systeem te vereenvoudigen. Dat is zo, zelfs als het geen doelstelling op zich is en het niet in het regeerakkoord staat. Iedereen is het er immers over eens dat dit systeem voorbijgestreefd, te complex en weinig transparant is. Er moeten ook een aantal nieuwe salarisschalen komen. Ik zou graag van u een iets sterker engagement horen, goed wetende dat het geen politieke prioriteit is. AgODi zelf vestigt in een zeer goed artikel de aandacht van het Vlaams Parlement op het probleem.

Mevrouw Marleen Vanderpoorten: Ik begrijp dat deze zaak in de toekomst ter sprake zal komen, maar dat zou eigenlijk nu ook al kunnen. Mensen met een masterdiploma kunnen nu al in het basisonderwijs les geven. Dat kan voor hen aantrekkelijk zijn, maar dat is natuurlijk een zaak van centen. Misschien kan daarover eens met de vakbonden worden overlegd. Tijdens de hoorzitting over de hervorming van het secundair onderwijs heeft professor Van Damme daar ook nogal de nadruk op gelegd en gezegd dat het heel belangrijk was voor de versterking van het basisonderwijs, maar dat het wel een voorwaarde was, omdat die mensen niet zullen komen voor de wedde van onderwijzers. Zorgcoördinatoren kunnen bijvoorbeeld wel masters zijn, maar zij kosten dan weer meer punten, en ook dat doen scholen dan meestal niet.

Ik vind het in elk geval een interessante denkpiste om mee verder te gaan en daar niet te lang mee te wachten.

De voorzitter: Mevrouw Celis heeft het woord.

Mevrouw Vera Celis: Minister, ik dank u voor het antwoord op mijn bijkomende vraag. Dat antwoord was voor mij meer dan voldoende.

De voorzitter: Mevrouw Helsen heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Helsen: Minister, ik heb geen antwoord gekregen op mijn vraag of in het loopbaandebat een andere wijze van verloning aan bod komt en, zo ja, op welke manier.

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Ik heb gezegd dat dat meegenomen wordt. U begrijpt dat ik nu nog niet zeg hoe we dat doen. Dat hebben we zo afgesproken. De verloning is een van de elementen die op tafel liggen. Het is altijd gekoppeld aan objectieveerbare verschillen. Er is nogal wat weerstand ten aanzien van prestatieregelingen. Dat is niet zo evident. Wie gaat dat

dan beoordelen? Hoe gebeurt dat objectief? Dat heeft voor- en nadelen. De berekening van de verloning op zich komt aan bod in het loopbaandebat. Dat staat trouwens ook op de agenda.

Wat het engagement betreft, mijnheer De Meyer, heb ik in mijn antwoord aangegeven dat die aspecten aan bod komen in het kader van de hervorming van het secundair onderwijs en het deeltijds kunstonderwijs, en in zekere mate ook in het loopbaandebat. Het is dus geen aparte beleidsprioriteit. Maar als we praten in het kader van de hervormingen, zal het uiteraard worden meegenomen.

Tbs-aanvragen die voor 1 december 2012 zijn ingesteld maar die betrekking hebben op een tbs van april, september of nadien, worden inderdaad niet behandeld. Als het gaat om een tbs-aanvraag die ingediend is voor 1 december 2012 en die betrekking heeft op een tbs die ingaat op 1 december 2012, wordt die wel nog behandeld. Dat zijn er niet zo veel. Het zijn er een twaalfstal, en als we het hoger onderwijs erbij tellen, een vijftiental. Van die aanvragen heb ik gezegd dat ze ze wel mogen behandelen volgens de bestaande regels. Dat lijkt me ook niet meer dan billijk. De aanvragen die ingediend zijn voor 1 december 2012, maar betrekking hebben op een tbs die zou ingaan in april, september of later, worden voorlopig niet behandeld tot we beslist hebben. Dat zou ook niet correct zijn, omdat je dan een beslissing zou kunnen nemen die nadien herroepen moet worden.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Minister, ik dank u voor uw aanvullende antwoord. Wat de salarisschalen betreft, wil ik u alleen nog meegeven dat, los van al uw hervormingsplannen, er ook vandaag een aantal anomalieën zijn die moeten worden weggewerkt. Ik zal u geen uitputtende lijst geven, maar het bij één eenvoudig voorbeeld houden. Vandaag kan een master lo wel les lichamelijke opvoeding geven in de derde graad basisonderwijs, met het diploma voldoende geacht. Hij kan daar ook effectief benoemd worden. Een master lo kan in de eerste graad secundair onderwijs echter slechts les geven onder andere bevoegdheden, wat betekent dat elke regent lichamelijke opvoeding hem kan verdringen. En bovendien kan hij daar niet vast benoemd worden. Dit hangt samen met de salarisschalen en de bevoegdheden. Er zijn hoe dan ook meerdere anomalieën die, los van andere plannen, zouden moeten worden weggewerkt. Ik beperk mij vandaag tot dit voorbeeld.

De voorzitter: We sluiten af met een gedicht, voorgelezen door minister Smet, naar aanleiding van Gedichtendag.

Minister Pascal Smet: Ik heb een gedichtje bij van een twaalfjarige jongen, Sander. Ik zal het even voorlezen.

Je achtervolgt me de hele dag

Maar je bent zwart, nachtzwart

's Morgens op de fiets, of 's avonds in de auto

Altijd blijf je bij mij

Op zich ben je niets, maar voor mij ben je vriendschap

Ik kan je vervormen tot een vlinder, een bok of een konijn

Maar 's nachts verdwijn je weer, keer op keer

Als een spiegeling speel je in mijn schaduw

Je komt en je gaat

Sander Allegaert, Ingooigem, 1998. Derde prijs van de jeugdjury, derde prijs volwassenenjury. Jeugd en Poëzie heeft mij dat gedicht vanmorgen bezorgd.

Met redenen omklede motie

De voorzitter: Door de heer De Meyer, mevrouw Helsen, mevrouw Celis, mevrouw Deckx en mevrouw Vanderpoorten werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie aangekondigd. Ze moet zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Marc Hendrickx tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de toekomst van de lokale meldpunten discriminatie

- 855 (2011-2012)

Vraag om uitleg van de heer Boudewijn Bouckaert tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de werking van de lokale meldpunten discriminatie

- 868 (2011-2012)

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

De heer Marc Hendrickx: Minister, ik heb u enkele weken geleden al bevraagd over de resultaten van het onderzoek naar de lokale meldpunten discriminatie. U antwoordde toen dat het onderzoek naar hun werking was afgerond en binnenkort op de regeringstafel zou komen. Over de resultaten kon u toen nog niets zeggen, al wees u er uitvoerig op dat alles moest worden genuanceerd wegens verscheidene verzachtende omstandigheden.

Intussen mochten wij via de media ruimschoots kennis nemen van de resultaten van dit onderzoek. Ik heb nu een licht vermoeden waarom u toen een flinke slag om de arm hield. Met een totaal van nog een 600 onderzochte klachten en een jaargemiddelde van amper 50 klachten per meldpunt is de oogst wel zeer mager.

Zowel directeur De Witte van het Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding (CGKR) als uzelf namen in de media meteen de verdediging van de meldpunten op. De werking was nog niet zo lang bezig. Er was het voordeel van nabijheid omdat een op de vier klagers ook fysiek op een meldpunt verscheen. Bovendien, zei de heer De Witte, was het niet zo dat de medewerkers van die meldpunten met hun duimen zaten te draaien. Zo gaf hij het voorbeeld van Sint-Niklaas, waar het lokale meldpunt een bijeenkomst over huisvesting organiseerde en een charter liet tekenen door verhuurders die beloofden niet langer te discrimineren. Een hele uitleg om alles in zijn perspectief te plaatsen.

Ik heb echter de nodige bedenkingen bij die argumenten. Het is mooi dat de medewerkers spontaan andere taken op zich nemen bij gebrek aan klachten, maar dat is natuurlijk bestuurlijke verrommeling tot en met. Op die manier wordt er hard gewerkt aan het legitimeren van het eigen bestaansrecht, maar charters uitwerken en infoavonden organiseren is niet de reden waarom die meldpunten in de eerste plaats zijn opgericht. Het is dus geen rechtvaardiging om ze toch maar te behouden als de meldpuntfunctie te licht uitvalt.

Ook het argument van de nabijheid vind ik weinig steekhoudend, laat staan overtuigend. Er wordt trots verkondigd dat een op de vier klagers effectief naar het meldpunt trekt, maar dat lijkt me toch niet zo indrukwekkend. Ik noteer dat 75 procent van de klagers die mailden of belden, net zo goed naar het CGKR hadden kunnen gaan. Daar hebben ze namelijk ook een telefoon en een computer. Het voordeel van een meldpunt in elke centrumstad, bedoeld voor klagers voor wie een verplaatsing naar Brussel er te veel aan was, blijkt dus al bij al beperkt.

Overigens moeten er bij dat verhaal van nabijheid nog meer kanttekeningen geplaatst worden. Bereikbaarheid is een groot goed, maar er zijn grenzen. Dat doet helemaal geen afbreuk aan

het kernidee van de meldpunten: mensen die een steekhoudend verhaal hebben of manifest werden gediscrimineerd, zullen echt niet opzien tegen een korte verplaatsing om hun verhaal te kunnen doen.

Minister, discriminatie is verwerpelijk en Vlaanderen moet dat actief bestrijden. Het parlement heeft echter de taak om het efficiënt gebruik van de overheidsmiddelen te eisen. Met de huidige cijfers is het voor mij moeilijk om vol te houden dat elke centrumstad haar eigen meldpunt nodig heeft. Wat mij betreft, mag er zeker geen taboe zijn over een eventuele inkrimping van het aantal meldpunten. Verder lijkt het me ook logisch dat ze een duidelijk afgelijnd takenpakket krijgen.

Minister, welke toekomst ziet u voor het huidige systeem van de meldpunten discriminatie? Bent u van mening dat het bestaan van een meldpunt in elke centrumstad een meerwaarde heeft? Wordt er voorzien in een grondige evaluatie van het systeem? Zo ja, behoort een inkrimping van het aantal meldpunten tot de mogelijkheden?

De heer Boudewijn Bouckaert: Mijn vraag ligt in het verlengde van die van de heer Hendrickx.

Er zijn dertien centrumsteden. In elke centrumstad werd een meldpunt opgericht. Een centrumstad is een administratiefrechtelijk begrip. Dat is ook de reden waarom net daar zo'n meldpunt werd opgericht, los van de vraag of daar eigenlijk wel nood aan was.

Die meldpunten zijn lokale antennes van het CGKR. De bestaansreden van deze centra was om de drempel voor de burger te verlagen.

Op basis van een evaluatierapport van het Vlaamse antidiscriminatiebeleid werden voor het werkingsjaar 2010 841 meldingen geregistreerd, waarvan 746 over discriminatie gingen. Er werden 596 dossiers geopend, 511 werden door de lokale meldpunten zelf behandeld, 63 werden naar het CGKR doorgestuurd.

Opvallend is ook de geografische concentratie van de klachten. Ongeveer driekwart van de klachten kwam binnen in Gent en Antwerpen. In heel wat andere meldpunten kwam amper een klacht per week binnen. Zo zijn er bijvoorbeeld in Roeselare 29 klachten per jaar.

Minister, ik heb via de pers vernomen dat u niet wilt weten van een afbouw. U zegt: "Je moet die cijfers nuanceren. Ze bestaan nog niet lang, dat moet groeien." U voorspelt dat het aantal klachten in de toekomst nog serieus zal toenemen en dat dit de legitimiteit van die meldpunten zal bewijzen.

De meldpunten hebben als opdracht om het discriminerend gedrag te beëindigen. Ze kunnen daarvoor bemiddelen tussen de betrokken partijen, maar ze kunnen niet in rechte optreden door het slachtoffer bijstand te verlenen tijdens een rechtszaak of door zelf een klacht aanhangig te maken voor de rechtbank. Ook het CGKR kan dat niet als het gaat om Vlaamse bevoegdheden zoals Onderwijs. Volgens het rapport vormt dit een hiaat.

In het licht van deze uiteenzetting en aansluitend op wat de heer Hendrickx naar voren brengt, heb ik volgende vragen. Heeft, gelet op het geringe aantal meldingen, misschien met uitzondering van Gent en Antwerpen, het systeem van de lokale meldpunten in deze tijden van besparing geen te hoog prijskaartje? Ik heb eens gekeken in de begroting van 2010, waar een bedrag is uitgetrokken van 468.000 euro. In de latere begroting, waarover de cijfers echter nog niet gaan, zit dat bedrag boven het half miljoen euro. Dat is geen gering prijskaartje. We kunnen dat geld voor veel nuttigere dingen gebruiken.

Is het een correcte visie van de minister om te stellen dat het succes van deze meldpunten pas kan worden gemeten wanneer zij meer meldingen zouden ontvangen? Kunnen er geen alternatieve lokale meld- en bemiddelingsystemen in dit verband worden overwogen, zoals de inschakeling van de wijkagent? In veel gevallen gaat het over gemakkelijk oplosbare conflictjes. Je hebt daar de wijkagent voor. Die heeft een speciaal profiel, dat is geen repressieve figuur. Die is altijd bij de bevolking een beetje overgekomen als degene die bij

lokale brandhaardjes bemiddelt en oplossingen brengt. Zouden we daar niet beter op terugvallen? Is het wenselijk dat lokale meldpunten klachten bij de rechtbanken zouden kunnen indienen, gelet op de noodzaak aan juridische expertise en objectieve neutraliteit die hiervoor vereist is?

De voorzitter: De heer Kennes heeft het woord.

De heer Ward Kennes: Minister, als ik de reacties hoor, heb ik een raar gevoel. U zegt dat er weinig meldingen zijn. Men zou dan kunnen zeggen: dat is positief, want dan zijn er minder problemen. Anderen zeggen: het is negatief, want dan zijn er te veel diensten. De minister zegt dat het aantal klachten misschien nog zal groeien. Zal het aantal problemen dan toenemen? Dat is een wat rare discussie.

Het woord verrommeling is gevallen. Ik zou het ook willen gebruiken, maar in een wat andere betekenis, niet zozeer in verband met wat die mensen doen. Ik wil wel vragen hoe het nu zit met de Vlaamse structuur en de federale structuur. Er zou nu schot komen in de inter-federalisering van het CGKR. Daarover hebben we al gesproken. Het is de visie van de minister dat we daarop wachten en dat we daar tegen de zomer een akkoord over moeten hebben.

Als je naar het Vlaams decreet kijkt dat zegt dat elke centrumstad in een antenne voorziet, is daar sprake van die gelijkebehandelingsbureaus. Voor mij is het op dit moment niet zo duidelijk of die ambtenaren van het lokale meldpunt van het CGKR, niet dezelfde mensen zijn die ook het Vlaamse gelijkebehandelingsbureau bemannen. Gaat het om dezelfde mensen in die dertien centrumsteden, waarover sprake in artikel 42 van het decreet?

In artikel 43 staat wat de taak is van die ambtenaren. Voor hen wordt in zeven opdrachten voorzien. Wat is nu juist de taak van die mensen? Wie betaalt hen? Wat is hun Vlaamse opdracht en wat is hun federale opdracht? Gaat het via een samenwerkingsovereenkomst tussen Vlaanderen en het CGKR dat ze zowel lokaal meldpunt zijn voor het CGKR, een federale instelling, als voor het Vlaams gelijkebehandelingsbureau? Ik zou daar graag duidelijkheid over krijgen.

Gaat het ook niet vaak om stedelijke ambtenaren die er al lang waren – ik heb een concreet voorbeeld voor ogen – en die dit er moeten bijnemen op het moment dat er een klacht komt? Als er bijvoorbeeld maar een klacht om de week of om de twee weken komt, gaat het gewoon om een ambtenaar die naast zijn twintig andere taken, even deze functie erbij neemt, voor zover ik daar zicht op heb. Dat brengt geen grote kostenopslopende structuur mee. Ik zou daar graag wat meer zicht op hebben.

Als er zoveel via mail of via de telefoon wordt aangemeld, wat is dan de grote meerwaarde volgens u van de decentralisatie en het feit dat je naar een ambtenaar kunt toegaan? Je kunt zeggen dat het in het kader van de administratieve vereenvoudiging beter zou zijn als er nog meer elektronisch kan worden gemeld.

Ik had dus graag wat meer informatie over het Vlaams gelijkebehandelingsbureau. Hoe hangt dat samen met de federale structuur? Wie is waarvoor verantwoordelijk? Hoe ziet u de toekomst daarvan?

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: De oprichting van de meldpunten in 2009 heeft voor een nieuwe dynamiek gezorgd in het Vlaams antidiscriminatiebeleid. Deze meldpunten laten voor het eerst toe een zicht te krijgen op klachten van discriminatie in het kader van de Vlaamse bevoegdheden. De meldpunten zijn echter nog jong en in volle ontwikkeling. Bovendien moet er rekening mee worden gehouden dat er op twee snelheden gewerkt wordt.

Sommige meldpunten zijn ingebed in bestaande meldpunten en konden voortbouwen op een reeds ingeburgerde praktijk. Zo bijvoorbeeld in Leuven, waar al een meldpunt racisme actief was of in Gent waar al langer aan de uitbouw van een meldpunt discriminatie werd gewerkt. Het klopt dat het af en toe ambtenaren waren die al voor de gemeente werkten. Bovendien

gaat het bij die meldpunten vaak om een cofinanciering. Wij betalen niet alleen, ook de gemeenten leggen extra geld bij. In die zin is het ook logisch dat er een samenwerking is.

Het antwoord op de precieze vraag over het gelijkebehandelingsbureau zal ik laten opvragen en ik zal u de informatie schriftelijk bezorgen.

Het Vlaams antidiscriminatiebeleid heeft heel bewust gekozen voor een lokale inbedding van de meldpunten, met name voor een laagdrempelige en toegankelijke instantie die slachtoffers van discriminatie kan bijstaan. Niet alleen staan zij hierdoor dicht bij de burger: één op vier meldingen gebeurde in 2010 via een effectief bezoek aan een meldpunt versus ‘maar’ één op twintig meldingen die persoonlijk bij het CGKR worden ingediend. Ze hebben zich ook kunnen inbedden in een lokaal netwerk van organisaties waardoor de voorgestelde oplossingen meer kans op concreet resultaat krijgen. Het geeft hun ook de mogelijkheid om in een directe lijn een samenwerking op te zetten met andere lokale actoren die een rol kunnen spelen bij het oplossen van conflicten. Actieve samenwerking met de wijkagenten is daarvan een mooi voorbeeld. Voorzitter, in een aantal meldpunten gebeurt dat reeds in de praktijk.

Met deze nabijheid willen we bovendien de internationaal vastgestelde onderrapportering van discriminatieklachten verhelpen, aangezien de uitbouw van een sterk antidiscriminatiebeleid hand in hand gaat met het in kaart brengen van discriminatoire situaties. Het rapport is een eerste evaluatie van het Vlaamse antidiscriminatiebeleid. Het legt de focus op de werking van de meldpunten omdat in een eerste fase toch vrij sterk is geïnvesteerd in hun uitbouw.

Ondertussen zijn de meldpunten bijna allemaal de proeffase ontgroeid, en dat zal met zich meebrengen dat de operationele ondersteuning, coördinatie en vorming van de bestaande meldpunten kan en zal worden afgebouwd. In de toekomst komt meer nadruk te liggen op de verdieping van het Vlaamse antidiscriminatiebeleid, meer in het bijzonder op de uitbouw van een transversaal beleid, waarbij de diverse Vlaamse beleidsdomeinen hun verantwoordelijkheid nemen. Op die manier kan het Vlaamse antidiscriminatiebeleid de centrale spil worden van de strijd tegen discriminatie.

De werking van de meldpunten wordt in het rapport verduidelijkt aan de hand van het aantal meldingen. Het is belangrijk dat burgers hun weg kunnen vinden naar instanties die hen kunnen bijstaan als er sprake is van ongelijke behandeling en die samen met hen tot oplossingen kunnen komen. Meer meldingen betekent enerzijds een grotere bekendheid van de meldpunten, en anderzijds ook dat burgers beter op de hoogte zijn van hun rechten. Mijnheer Kennes, ik begrijp echter wel uw opmerking dat het altijd een wat rare discussie is.

Op dat vlak hebben de meldpunten een bijkomende rol te spelen, namelijk de preventie van discriminatie via informerende en sensibiliserende campagnes. Nu, ik zie heel duidelijk geen rol weggelegd voor de meldpunten als het gaat over de juridische afwikkeling van klachten in de rechtbank. De toepassing van het decreet houdende het kader voor het Vlaamse gelijkheids- en gelijkebehandelingsbeleid is een belangrijke stap in het ontwikkelen van een slagkrachtig antidiscriminatiebeleid, en zal in de toekomst ook een onderdeel worden van het evaluatierapport.

Mijnheer Bouckaert, het spreekt vanzelf dat we, wanneer we het zullen hebben over de interfederalisering van het CGKR, ook de verdere werking van de meldpunten mee in overweging zullen nemen. U weet dat de regering ter zake voor de zomer de nodige beslissingen zal nemen. Ik zal minister Milquet daar overigens kortelings over zien. U weet dat we ook een opdracht hadden gegeven om een vergelijking te maken met het buitenland. Die studie zal eerstdaags worden vrijgegeven. Met de resultaten daarvan zullen we de nodige voorstellen ter zake voorleggen aan de regering. We zijn dat dus niet vergeten.

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

De heer Marc Hendrickx: Minister, u blijft wat vaag, en met opzet. Maar goed, we hebben nog wel enkele maanden geduld. We weten dat dit eraan komt. We zullen dat uiteraard te gepasten tijde evalueren.

U hebt het over een evolutie naar een transversaal systeem. Volgens mij geeft dat aan dat u zelf al weet dat, als er in de toekomst nog klachten zullen zijn, die vooral elektronisch zullen worden ingediend. Nu is dat al het geval voor negentien van de twintig gevallen bij het CGKR en voor drie van de vier gevallen bij de lokale meldpunten.

U zegt dat er in de toekomst misschien nog meer klachten te verwachten zijn. Ik blijf dat vreemd vinden. Zullen al die subsidies aan al die verenigingen, instanties en systemen die beweren of pretenderen het racisme te bestrijden, zullen al die inspanningen die – gelukkig maar – in het onderwijs worden geleverd op den duur eindelijk eens iets opleveren? Ik hoop dat toch.

Dan was er de suggestie van de heer Bouckaert met betrekking tot de wijkagent. Ik weet dat er binnen het justitiesysteem tegenwoordig wordt gewerkt met een soort vrijwilligers, die in de lokale vrederechten een vorming in bemiddeling krijgen. Misschien is het een goede suggestie om ook die mensen in te schakelen. Vaak gaat het over mensen die begaan zijn met hun buurtwerking, die in verenigingen zitten, die door hun leeftijd of hun vorming gemakkelijker aanspreekbaar zijn.

De heer Boudewijn Bouckaert: Minister, ik heb uw antwoord met belangstelling beluisterd. Toch kan ik me niet van de indruk ontdoen dat men een bepaalde weg is opgegaan en die wil blijven bewandelen, ongeacht de vraag of daar wel een behoefte aan is in de Vlaamse Gemeenschap.

Destijds heeft Hans Achterhuis een mooi boek gepubliceerd, getiteld 'De markt van welzijn en geluk'. Daarin schetst hij hoe bijvoorbeeld bepaalde welzijnsorganisaties een vraag creëren om hun bestaan te legitimeren. Ik heb de indruk dat hier soms enigszins dezelfde filosofie wordt gebruikt. Er moet per se naar klachten worden gezocht om deze meldpunten te legitimeren. Minister, ik vind dus dat u de moed moet hebben om te zeggen dat er vrijwel geen klachten zijn. Bijvoorbeeld in breed suburbaan Vlaanderen lijken me niet veel problemen te bestaan. Dan moet men durven te zeggen dat men ophoudt met die meldpunten.

Ik heb het al herhaaldelijk gezegd: die meldpunten doen toch altijd enigszins denken aan die film over Oost-Duitsland, 'Das Leben der Anderen'. De heer Van Der Taelen, die zich ideologisch toch enigszins aan de andere kant van het spectrum bevindt, is me ter zake bijgetreden. U kent die film waarschijnlijk wel. Men gaat eigenlijk enigszins aan 'Fahndung' doen. Dat is de ongezellige kant van die meldpunten. Als die op vele vlakken eigenlijk geen nut hebben, dan moet men die durven op te doeken en moet men terugvallen op bestaande organisaties.

Er zijn de meldpunten van de gemeenten. Die worden over het algemeen bemand door ambtenaren. Veel bijkomende kosten zijn daar waarschijnlijk niet aan verbonden. Er zijn echter ook veel zuilgebonden meldpunten. Zo zijn de meldpunten waar men terecht kan voor het melden van arbeidsgelateerde discriminatie onder meer het Algemeen Christelijk Vakverbond (ACV), het Algemeen Belgisch Vakverbond (ABVV) en de Algemene Centrale der Liberale Vakbonden (ACLBV). Dat zijn de organisaties die de staking van volgende week organiseren, en die ook wel wat discriminatie zullen organiseren. Ook is er ACTIRIS. Zijn die organisaties eigenlijk wel neutraal in heel die kwestie? Langs Waalse kant treden organisaties als de Mouvement contre le racisme, l'antisémitisme et la xénophobie (MRAX) als meldpunt op. Dat is natuurlijk de zaak van de minister niet. Ik kan over die organisatie wel wat anekdotes vertellen. (*Opmerkingen van minister Pascal Smet*)

Ik denk dat we elkaar goed begrijpen. Die organisatie is ontspoord, maar kan toch als meldpunt optreden. We moeten daarmee opletten.

De kosten bedragen 0,5 miljoen euro. Is het sop de kool nog waard? Ik wil het even in een brede context plaatsen. Ten gevolge van Zwarte Zondag zijn na 1991 allerlei organisaties opgericht die vaak weinig effect hebben gesorteerd en die tot een polarisatie in België hebben geleid. Volgens mij moeten we die bladzijde stilaan omslaan. Vlaanderen wordt op dat vlak volwassen. Ik heb de indruk dat al die specifieke organisaties nog maar weinig nut hebben.

We beschikken over wetgeving. Er mag geen discriminatie zijn. Daar is de grondstroom in Vlaanderen het mee eens. Er moet langs beide kanten aan de discriminatie op de werkvloer worden gewerkt. De problemen van de ongekwalificeerde uitstroom, die vooral bij allochtonen wordt geconstateerd, moeten worden aangepakt. Dat zijn de grote knelpunten. Al het overige is min of meer een restverschijnsel van de periode die in 1991 is begonnen. We moeten ons daar eens over buigen. We moeten de vraag stellen of dat allemaal nog nodig is.

De voorzitter: De heer Kennes heeft het woord.

De heer Ward Kennes: Ik wil toch nog even reageren op het lange betoog van onze commissievoorzitter. Volgens hem gaat het om de ongezellige kant van de zaak. Deze aanpak heeft echter, zoals de minister overigens heeft gesteld, ook voordelen.

Artikel 43 stelt dat de gelijkebehandelingsbureaus mensen bij de niet-gerechtelijke afwikkeling van hun meldingen over discriminatie moeten bijstaan. Tijdens de besprekingen van het ontwerp van decreet enkele jaren geleden heb ik mijn bekommernissen daarover geuit. We moeten in de eerste plaats voor overleg opteren en de zaken met gezond verstand benaderen. Indien er een probleem is, moeten we de mensen bij elkaar brengen. We moeten de zaken niet in een juridische context brengen en naar de rechtbank stappen. Dat is ook de richting die we nu uitgaan.

Volgens de voorzitter beschikken we over een wet. Dat klopt. De voorzitter weet echter ook dat een samenleving niet enkel door middel van wetten kan worden geregeld. Indien alles door middel van wetten zou kunnen gebeuren, zou er nog maar weinig aan politiek worden gedaan. We zouden dan enkel goede wetten moeten hebben.

De wet moet op een bepaald ogenblik in werking treden. Er moet handhaving zijn. Indien er in een stad of een gemeente een probleem is, heb ik echter liever dat de lokale betrokkenen eens samen rond de tafel zitten. Misschien kan de situatie door middel van overleg worden uitgeklaard. Het discriminerend gedrag van bepaalde mensen wordt soms door hun eigen slechte ervaringen veroorzaakt. Dat is niet altijd een ideologische zaak. Vaak baseren mensen zich op wat ze zelf hebben meegemaakt of op wat kennissen hebben ervaren. Door bepaalde zaken uit te praten, kunnen veel problemen worden opgelost.

Indien we problemen op die manier kunnen oplossen, wordt de samenleving gezelliger. We moeten geen strafzaak starten telkens iemand iets verkeerd heeft gedaan of gezegd. Daar mogen we zeker niet in vervallen. Dat lijkt me een van de grote voordelen van de huidige systemen.

De voorzitter: Mevrouw Zamouri heeft het woord.

Mevrouw Khadija Zamouri: Voorzitter, ik was eigenlijk helemaal niet van plan het woord te vragen. Uw uiteenzetting was echter zo bizar dat ik wel moet reageren. *(Opmerkingen van de voorzitter)*

We beschikken gelukkig over een antidiscriminatiewet. We hebben het gisteren, tijdens de plenaire vergadering, echter nog over de gaybashing ten overstaan van holebi's en transgenders gehad. Soms schamen ze zich, durven ze om een of andere reden geen klacht in te dienen of wordt hun klacht geseponoord.

Volgens u dateren al die problemen nog van Zwarte Zondag. Ik krijg echter elke week dergelijke verhalen te horen. Zeker nu ik in het Vlaams Parlement zetel, krijg ik wekelijks telefoontjes van mensen die me vertellen dat een 12-jarige Afrikaanse jongen de veters van zijn leerkracht moet binden en al grappend 'zwarte piet' wordt genoemd. Is het dan de bedoeling dat die jongen onmiddellijk naar de rechtbank stapt? *(Opmerkingen van de voorzitter)*

Ik ben het ermee eens dat alles opnieuw moet worden bekeken. We moeten weten hoe efficiënt die meldpunten werken, hoeveel klachten er zijn en dergelijke. Het lijkt me echter een stap te ver de meldpunten volledig af te schaffen.

De voorzitter: De heer Wienen heeft het woord.

De heer Wim Wienen: Voorzitter, ik was evenmin van plan me te mengen. Mevrouw Zamouri heeft haar standpunt echter met veel enthousiasme gebracht. Het is leuk dat ze dergelijke voorbeelden aanhaalt, maar ik kan evenzeer voorbeelden uit mijn eigen leefwereld naar voren brengen. Dat is ook een reden waarom we een Antidiscriminatiewet nodig hebben. Ik woon in Hoboken. *(Opmerkingen van mevrouw Khadija Zamouri)*

Mevrouw Zamouri kent de buurt. Ze weet hoe het daar is. Ik ken veel voorbeelden van meisjes die worden gediscrimineerd omdat ze ongesluierd naar school gaan. In het beste geval worden ze uitgescholden en 'hoer' genoemd. In het slechtere geval komen daar ook fysieke bedreigingen of handtastelijkheden bij.

Het probleem situeert zich niet op een enkel niveau. We moeten dit debat nuanceren. Ik denk niet dat het de bedoeling van de vraagsteller was dit debat nu te voeren. Het betoog van de voorzitter heeft een en ander losgeweekt. Het is een mes dat langs twee kanten snijdt. *(Opmerkingen)*

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

De heer Marc Hendrickx: Ik betreur de terminologie van de heer Wienen. Hij heeft de voorbeelden van mevrouw Zamouri 'leuk' genoemd. Ik vind dat niet leuk. Ik vind het spijtig dat ze dergelijke voorbeelden moet geven. Ik veronderstel dat het zo niet was bedoeld.

Mevrouw Zamouri en de minister verwachten in de toekomst blijkbaar nog veel klachten. De gelijkebehandelingsinstanties moeten dan ook in stand worden gehouden. Ik heb daarnet gevraagd wat dan met al die vaak overgesubsidieerde verenigingen en organisaties moet gebeuren. We moeten die organisaties ook durven te evalueren en in vraag stellen. Indien nodig, moeten we die organisaties zelfs hun geld durven af te nemen.

Ik zit in mijn thuisstad, Mechelen, met een jeugdvereniging die wordt overgesubsidieerd. Ik krijg dat niet meer verkocht aan al die andere jeugdverenigingen die bijna wekelijks een wafelenbak of een 'autowassing' moeten organiseren. Die jongeren leren dat ze een inspanning moeten leveren als ze hun kas willen spijzen en dat hun niet alles op een schoteltje zal worden aangeboden.

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Of er meer klachten komen, dat weet ik niet. Het enige wat ik gezegd heb, is dat het meldpunt nog relatief jong is. Alle nieuwe initiatieven moeten de kans krijgen om te groeien. Als over een paar jaar blijkt dat het niet meer nodig is, zal ik de eerste zijn om het af te schaffen. Het is nu te vroeg voor een evaluatie.

Mijnheer Hendrickx, als hier decreten worden goedgekeurd, moet de minister die uitvoeren. Dat vraagt enige tijd. Mevrouw Zamouri heeft terecht verwezen naar het debat over gaybashing gisteren. Dat is zeer erg en toch dienen zeer veel mensen gewoon geen klacht in. Hetzelfde geldt voor discriminatie. Heel vaak slikken mensen dat, en zij worden elke dag gediscrimineerd. Sommigen worden niet gediscrimineerd. Er zijn er die het valselijk inroepen als excuus. Dat gebeurt ook. Dat ontken ik niet. U kunt er niet omheen dat er wel degelijk heel wat discriminatie bestaat in diverse vormen. Soms is het een flauwe grap, soms is het reëel.

We hebben gezocht naar een methode die ingebed is in de lokale gemeenschap, daarom zit het vaak in bestaande punten en gebeurt het in samenwerking met de gemeentebesturen. We proberen het meldpunt in te bedden in de bestaande structuur. Dat is het begin van een Vlaams antidiscriminatiebeleid. Ik vind dat goed. Voor een evaluatie is het te vroeg.

We gaan dit jaar iets anders doen. We gaan uitzoeken hoe we richting dat interfederaal centrum kunnen gaan, hoe dat kan worden ingevuld, wat de verhouding van de meldpunten tot dat centrum moet zijn. Het lijkt me logisch dat we dat ook moeten bekijken. Natuurlijk wordt het in de toekomst nog meer digitaal, maar er zijn nog altijd mensen die geen digitale

toegang hebben. Ik ben het absoluut met u eens, mijnheer Kennes, de mensen moeten weer met elkaar leren praten. Het is jammer dat het zover moet komen, soms hebben ze iemand nodig om hen te doen praten. Denk maar aan de vrederechter. Dat is voor sommige mensen al een zware stap. Niet iedereen zet die stap onmiddellijk. Hetzelfde geldt voor de politie. Het hangt er al van af in welke mate de wijkagent aanspreekbaar is, in welke mate hij lokaal ingebed is en wat zijn persoonlijkheid is.

Het is voorbarig om te zeggen dat de meldpunten geen toekomst hebben. Laat ons nog een jaar of twee voortwerken. Laat ons dat koppelen aan het interfederaal centrum. Ongetwijfeld maken we over een paar jaar een evaluatie. Als uit de evaluatie blijkt dat het niet nuttig is, dat het op een andere manier kan, dan moeten we onze conclusies trekken. Ik heb daar geen probleem mee.

De heer Boudewijn Bouckaert: Mijnheer Kennes, u hebt natuurlijk gelijk. Als al onze conflicten voor een rechtbank gebracht moeten worden, dan zijn we niet goed bezig. Er volgt nog een vraag over examenbetwistingen. Die problematiek duikt steeds meer op in het onderwijs.

Voor de toepassing van de wet in een rechtstaat moet men terugvallen op de klassieke instanties, de parketten en dergelijke. We moeten niet allerlei nevenorganisaties gaan creëren die ook allerlei klachten kunnen behandelen, zoals het CGKR. Het parket heeft een traditie van neutraliteit, objectiviteit, is gedepolitiseerd en dat is gezonder.

Verder, heel veel van die conflicten hebben niets te maken met een misdrijf. Het zijn vaak misverstanden, vooroordelen, dat zijn stomme toestanden. We hebben daar geen aparte organisaties voor nodig.

Ik ben blij met uw antwoord, minister. U beschouwt deze meldpunten niet als een doel op zich. Ze zijn opgestart, maar moeten niet per se blijven bestaan. U gaat ze aftoetsen aan de nood die uit de samenleving komt. Als er geen klachten meer zijn, moeten we niet gaan denken dat de mensen geen klachten durven in te dienen: het kan ook zijn dat onze bevolking volwassen wordt en met de diversiteit kan omgaan. Dat is niet anders dan goed nieuws.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Khadija Zamouri tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de opleiding ‘intercultureel werk’ in de gezondheidszorg - 771 (2011-2012)

De voorzitter: Mevrouw Zamouri heeft het woord.

Mevrouw Khadija Zamouri: Voorzitter, ik wil graag een kort gedicht voorlezen van Kylie Gorissen uit Bocholtz, Zuid-Limburg.

Zwart bruin of wit, arm of rijk

Iedereen is belangrijk

Iedereen is gelijk.

Niet iedereen is hetzelfde.

Niet iedereen is zoals het moet.

Iedereen is uniek

Het is hetgene wat je doet.

Ik heb een vraag over intercultureel werk in de gezondheidszorg. Dat is het inspelen op de noden van patiënten die geen Nederlands, Frans of Duits spreken of van wie de culturele achtergrond sterk verschilt van die van de zorgverstrekkers. Dat is waar interculturele bemiddeling om draait.

Het project 'Intercultureel bemiddelen' is in het begin van de jaren negentig opgestart in de gezondheidszorg en breidde vervolgens uit naar andere sectoren. Tijdens deze periode werd dan gestart met de opleiding voor intercultureel bemiddelaar, een opleiding van drie jaar en een tewerkstelling in de stageplaatsen. Als ik me niet vergis, is dat begonnen bij Foyer in Brussel.

Bij de eerste overeenkomst tussen enerzijds het Vlaams Centrum Integratie Migranten (VCIM) op 19 december 1990 en anderzijds de gemeenschapsministers van Volksgezondheid, van Tewerkstelling, van Welzijn en Gezin en van Onderwijs werd aan het beleidsdomein Onderwijs toevertrouwd om te voorzien in deze opleidingsmogelijkheden. Er werd naar gestreefd om op termijn een specifieke opleiding uit te bouwen die de bemiddelaars de mogelijkheid zou bieden een A2-diploma te behalen via het onderwijs voor sociale promotie, het huidige volwassenenonderwijs.

Volgens de databank van het Departement Onderwijs en Vorming kan de opleiding intercultureel werk momenteel gevolgd worden aan onderwijsinstellingen in Antwerpen, Turnhout, Hasselt, Genk en Gent. De opleiding valt dus onder het volwassenenonderwijs en de opleiding in Genk zou ondertussen zijn afgebouwd. In Hasselt zou men in februari 2012 starten met het nieuwe opleidingsprofiel 'intercultureel medewerker'.

De Vlaamse Regering keurde op 7 oktober 2011 het besluit tot wijziging van de regelgeving betreffende de modulaire structuur van het secundair volwassenenonderwijs voor onder meer het studiegebied 'personenzorg', goed.

Intercultureel bemiddelaars vinden we terug bij Kind en Gezin, in de ziekenhuizen, in de CLB's en in Brussel in de geestelijke gezondheidszorg. Vandaag zijn er niet alleen interculturele bemiddelaars, maar ook toeleiders, coaches, brugfiguren en ervaringsdeskundigen armoede. De opleiding van al die groepen is niet altijd even duidelijk. Inhoudelijk sluiten zeker de ervaringsdeskundigen armoede nauw aan bij de taak van interculturele bemiddelaars. In verband met de opleiding tot brugfiguren, stelde het Kruispunt Migratie-Integratie dat er in Vlaanderen geen erkende opleiding bestaat die leidt tot de functie van brugfiguur en dat er vaak allerlei ad-hocopleidingen van uiteenlopende kwaliteit worden ontwikkeld.

De bedoeling van de opleiding 'intercultureel werk' was niet alleen om mensen professioneel aan de slag te laten gaan, maar ook om kansen te creëren. Op die manier verwierven mensen die geen diploma secundair onderwijs hadden behaald, toch een diploma dat uitzicht gaf op een baan en op de mogelijkheid om door te groeien.

Minister, de opleiding 'intercultureel werk' zou worden hervormd. Zal de hervormde opleiding 'intercultureel werk' worden aangeboden in de hierboven genoemde onderwijsinstellingen? Welke termijn neemt u in acht voor de nodige hervormingen?

Hebt u overleg gepleegd met uw collega-ministers over de verdere toekomst van deze opleiding? Wat is er uit die gesprekken voortgekomen?

In het licht van de bedenkingen van het Kruispunt Migratie-Integratie over de niet altijd even duidelijke opleiding van functies zoals brugfiguren, coaches en toeleiders, die nauw aansluiten bij de opleiding 'intercultureel werk', wil ik graag vragen of er plannen bestaan om de opleiding 'intercultureel werk' stop te zetten of te hervormen naar een erkende opleiding voor al deze functies. Welke alternatieven zou u naar voren schuiven om voor die andere functies ook erkende opleidingen aan te bieden?

De voorzitter: Mevrouw Vermeiren heeft het woord.

Mevrouw Goedele Vermeiren: Minister, voorzitter, ik wil me graag aansluiten bij de vraag van mevrouw Zamouri. Ik ben absoluut geen specialist ter zake. Ik heb hierover een en ander opgezocht. Ik was begonnen bij 'intercultureel bemiddelaar' en ik kwam uit bij andere instellingen: er wordt een postgraduaat aangeboden en er is zelfs een academische opleiding. Toen viel me op dat het om iets anders gaat dan 'intercultureel werk'. Mevrouw Zamouri verwijst ook naar het nieuwe opleidingsprofiel 'intercultureel medewerker'. Ik kwam er dus niet echt uit waarover de vraag eigenlijk gaat. Ik las toen ook nog over 'toeleiders', 'coaches', 'brugfiguren' en 'ervaringsdeskundigen armoede' en ik kan me daar wel iets bij voorstellen.

Ik ga ervan uit dat een intercultureel bemiddelaar iemand is die op het veld staat en die mensen begeleidt die problemen hebben met taal of met kennis, maar dat het ook gaat over het toeleiden naar onze maatschappij en dat het uiteindelijke doel de integratie is. Ik ga er dus van uit dat het iemand is die hulp biedt bij de eerste stappen, wanneer het moeilijk is om de weg te vinden.

Ik kan me aansluiten bij de vraag van mevrouw Zamouri of de opleiding 'intercultureel werk' hervormd zal worden. Gaat het dan over 'intercultureel werk', over 'bemiddelaar' of over 'medewerker'? Ik vind het allemaal een beetje verwarrend.

Mevrouw Zamouri stelt ook een vraag over het al dan niet opsplitsen van de opleiding 'intercultureel werk'. Ik ben ter zake dus geen specialist en ik ben op dat vlak nogal rationeel. Ik ben voorstander van duidelijkheid, zowel voor de doelgroep als voor de mensen die er gebruik van maken. Als men mensen nodig heeft met een bepaald profiel, moet daar een opleiding tegenoverstaan, eventueel met een specialisatie binnen die opleiding. De vraag riep bij mij nog meer vragen op, vandaar dat ik me wou aansluiten.

Mevrouw Khadija Zamouri: Mevrouw Vermeiren, ook voor mij was dat zo. Er zijn intercultureel bemiddelaars, maar ik herinner me uit een commissievergadering met minister Bourgeois dat hij sprak over coaches voor de Roma en zo meer. Het is een heel versnipperd landschap. U hebt gelijk dat er heel veel verschillende dingen zijn, het is daarom dat ik deze vraag stel.

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Het nieuwe opleidingsprofiel 'interculturele medewerker' werd geïmplementeerd op 1 september 2011. Vanaf dat moment kunnen de centra voor volwassenenonderwijs (CVO's) die onderwijsbevoegdheid hebben voor deze opleiding, ze ook effectief inrichten. Of ze dat ook daadwerkelijk gaan doen, behoort tot de autonomie van de onderwijsinstelling. De vroegere opleiding 'intercultureel werk' kan nog – als overgangsmaatregel – tot 1 september 2012 worden ingericht. Zoals dat met alle nieuwe opleidingsprofielen het geval is, wordt uiterlijk drie jaar na de implementatie voorzien in een evaluatie en een eventuele bijsturing.

De ontwikkeling van het opleidingsprofiel is voorafgegaan door een opportuniteitsonderzoek door het Agentschap voor Kwaliteitszorg in Onderwijs en Vorming (AKOV). Dat toonde duidelijk aan dat er in het sociaal-agogisch werkveld behoefte is aan interculturele medewerkers met een duidelijk profiel. Zij leveren een belangrijke bijdrage aan de kwaliteit van de dienst- en hulpverlening aan maatschappelijk kwetsbare groepen en etnisch-culturele minderheden. Het onderzoek heeft tevens aangetoond dat de bestaande opleiding Intercultureel Werk inderdaad moest worden herzien in functie van de ontwikkelingen in het werkveld en de ruimere samenleving.

De opleiding 'intercultureel medewerker' werd ontwikkeld door de sector volwassenenonderwijs in samenspraak met de beroepssector. Het werd nadien door AKOV getoetst aan een aantal kwalitatieve en inhoudelijke criteria. Het opleidingsprofiel is afgeleid van het beroepsprofiel 'intercultureel medewerker' dat door afgevaardigden van verschillende sectoren uit de gezondheidszorg en welzijnswerk is opgemaakt naar aanleiding van de

rondetafelconferentie van maart 2009. Het nieuwe opleidingsprofiel werd ingevoerd via een besluit van de Vlaamse Regering.

De gehanteerde methodiek om tot die opleiding te komen, garandeert dat die inspeelt op de concrete noden op de arbeidsmarkt en de beroepssector, alsook dat de opleidingsinhoud voldoende gedragen is door de verschillende betrokken partijen.

De interculturele medewerker heeft specifieke functies in een organisatie binnen de gezondheidszorg en het welzijnswerk. De kerntaak is de interactie, zowel op inhoudelijk als op relationeel vlak, tussen de cliënt en de beroepskrachten te ondersteunen en te verbeteren door als brug- en bemiddelingsfiguur te functioneren. Daarnaast wordt van een interculturele medewerker verwacht dat hij de beroepskrachten ondersteunt bij het afstemmen van hun dienst- en hulpverlening aan de eigenheid van specifieke doelgroepen, zowel individueel als als groep. Verder moet hij meewerken aan het ontwikkelen van een activiteitenaanbod voor specifieke doelgroepen en een bijdrage leveren aan de interculturalisatie van de eigen organisatie en partnerorganisaties. Hij moet knelpunten, krachten en kansen in de hulpverlening aan maatschappelijk kwetsbare groepen en etnisch-culturele minderheden signaleren en, ten slotte, meewerken aan het bevorderen van de maatschappelijke emancipatie en participatie van specifieke doelgroepen.

De nieuwe opleiding ‘intercultureel medewerker’ kent dan ook een voldoende brede invulling die tegemoetkomt aan de verschillende functies die het Kruispunt Migratie-Integratie onderscheidt. Aparte opleidingen voor al die opgesomde functies acht ik niet nodig en ook niet wenselijk.

De voorzitter: Mevrouw Zamouri heeft het woord.

Mevrouw Khadija Zamouri: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Een groot stuk daarvan was zeer duidelijk. U zegt dat de opleiding bedoeld is voor mensen met een duidelijk profiel. Welk profiel? Gaat het dan effectief over mensen die een tweede kans krijgen om hun diploma secundair onderwijs te behalen?

Minister Pascal Smet: Ik zei: “Dat toonde duidelijk aan dat er in het sociaal-agogisch werkveld behoefte is aan interculturele medewerkers met een duidelijk profiel.” Vanuit het veld bleek dat er behoefte was aan mensen die zo’n opleiding hebben gevolgd. Daarom bieden we nu ook zo’n opleiding aan.

Of de opleiding ook effectief wordt aangeboden in een CVO, is de beslissing van dat CVO, en niet van de overheid.

De voorzitter: Mevrouw Vermeiren heeft het woord.

Mevrouw Goedele Vermeiren: Minister, uw antwoord is heel verhelderend. Ik onthoud dat er geen versnippering is, dat het een nieuwe opleiding is op vraag van het werkveld en dat ze voldoet aan de noden van de arbeidsmarkt. U vermeldde dat ze brugfiguren zijn binnen gezondheidszorg en welzijn. Worden ze dan niet ingeschakeld binnen het departement Onderwijs?

Minister Pascal Smet: Ze kunnen daar wel onder vallen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Kathleen Helsen tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over de rol van het volwassenenonderwijs in de nieuwe Europese onderwijsprogramma’s - 820 (2011-2012)

De voorzitter: Mevrouw Helsen heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Helsen: Voorzitter, ik wil graag eerst een gedicht voordragen.

Als lid van de commissie Onderwijs heb ik een gedicht meegebracht dat ik heel graag voordroeg in de lagere school. Het is leuk om te horen welke gedichten we toen moesten leren en voordragen met heel veel uitbeelding, met acht leerlingen tegelijk. *(Gelach)*

Kaas met zeven gaten

In de kelder lag een kaas, een kaas met zeven gaten.

Raad eens wie er in die kaas met zeven gaten zaten?

In die kaas – je weet het wel, die kaas met zeven gaten –,

zaten zeven broertjes muis, die vreselijk gulzig aten.

Alle muisjes in die kaas, die kaas met zeven gaten,

kregen buikpijn, werden ziek, omdat ze zoveel aten.

Ze riepen: “Stoute kaas, jij stoute kaas met gaten,

het is jouw schuld, het is jouw schuld, het is jouw schuld.”

De kaas zei niets, de kaas zei niets, hij liet de muisjes rustig praten.

De voorzitter: Het lijkt mij een allegorie op de vergadering van de Vlaamse Regering. *(Gelach)*

Mevrouw Kathleen Helsen: Ja, voorzitter, dat leerden wij in de lagere school.

De voorzitter: Dat was, denk ik, nog niet uw vraag? Ik ben ervan overtuigd dat die even poëtisch zal zijn.

Mevrouw Kathleen Helsen: EPOS vzw (Europese Programma’s voor Onderwijs, Opleiding en Samenwerking) is het Vlaamse agentschap voor de uitvoering van het Europese ‘een leven lang leren’-programma of Lifelong Learning Programme (LLP). Dit programma verzamelt de onderwijs- en opleidingsprogramma’s van de Europese Unie en loopt van 2007 tot 2013. Het LLP-programma laat individuen toe om gedurende alle fasen van hun leven stimulerende leermogelijkheden te volgen over heel Europa. Het bestaat uit vier sectorale programma’s: Comenius, Erasmus, Leonardo en Grundtvig.

Na 2013 zou de LLP-structuur veranderen en omgedoopt worden tot Erasmus. Dit baart vooral het volwassenenonderwijs zorgen. De sector vreest dat het Grundtvig-programma opgeslorpt zal worden in het grotere geheel en dat de focus vooral zal liggen op de Europese dimensie voor jongeren en studenten. Ook vreest het volwassenenonderwijs dat enkel centra met een uitgebreide Europawerking ten volle van Erasmus zullen kunnen genieten en dat een centrum voor volwassenenonderwijs (CVO), waar de Europese dimensie vaak is toegespitst op individuele bezoeken en kleinere projecten, in de kou zal blijven staan. Als we willen dat mensen kunnen blijven meedraaien op de arbeidsmarkt, die veeleisender wordt en meer competenties vraagt, zijn bovenvermelde programma’s belangrijk in de voorbereiding van volwassenen daarop.

Minister, in uw beleidsbrief Onderwijs 2011-2012 schrijft u dat u in 2012 in naam van België mee over de nieuwe generatie van Europese onderwijsprogramma’s zult onderhandelen en dat levenslang leren tijdens het Europees Jaar 2012 van ‘Actief ouder worden’ een belangrijke rol zal spelen. In het kader van de EU2020-strategie werd bepaald dat de deelname aan levenslang leren in 2020 15 procent moet bedragen. Het Vlaamse Gewest is met een huidige deelname van 8,2 procent ver van deze doelstelling verwijderd. We zitten dus heel duidelijk onder het Europese gemiddelde. Minister, u weet dat. U hebt dat al als een probleem en een uitdaging voor Vlaanderen aangekaart. Dat is een aandachtspunt voor Vlaanderen.

Minister, klopt het dat de LLP-structuur met de vier subprogramma's omgevormd wordt tot een groter geheel? Zo ja, welke plaats krijgt het volwassenenonderwijs hierin? Hoe staat u tegenover die programma's en de programma's die het volwassenenonderwijs nu kan realiseren, zodat die buitenlandse ervaringen een plaats kunnen blijven behouden? Vindt u dat belangrijk? Kunt u zich vinden in een groter geheel? Zult u het apart blijven bestaan van een programma voor het volwassenenonderwijs verdedigen tijdens de onderhandelingen over de nieuwe generatie van Europese onderwijsprogramma's?

De voorzitter: Mevrouw Vermeiren heeft het woord.

Mevrouw Goedele Vermeiren: Voorzitter, minister, collega's, mevrouw Helsen heeft het probleem goed geschetst. In de sector van het volwassenenonderwijs heerst heel wat onrust. De sector, en dan vooral kleinere CVO's, vrezen dat zij niet langer zullen kunnen participeren aan kleinere projecten omdat die zullen verdwijnen in de grote Erasmus-programma's. Ook het Grundtvig-programma zal volledig worden opgeslorpt. Nochtans zal het totaalbudget voor het volwassenenonderwijs toenemen, van 280 naar 380 miljoen euro. Dit is voor ons belangrijk, want Vlaanderen heeft op het vlak van levenslang leren een belangrijke inhaaloperatie uit te voeren.

Ik heb begrepen dat het voorstel om alles om te zetten in Erasmus-programma's nog steeds het voorwerp van onderhandelingen is. Ongeruste mensen spreken ons daarover aan. Wij hebben hun opmerkingen al doorgegeven aan de onderwijsattaché van de Vlaamse permanente vertegenwoordiging bij de EU. Aangezien u bij die onderhandelingen zult worden betrokken, wil ik u vragen om toe te kijken op de rol van het volwassenenonderwijs in het nieuwe Erasmusprogramma.

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Voorzitter, collega's, de Europese Commissie heeft op 24 november 2011 een voorstel van verordening voor de instelling van een nieuw programma voor onderwijs, jeugd en sport voor de periode 2014-2020 aan de Europese Raad en het Europees Parlement voorgesteld. In het voorstel krijgen de vroegere vier sectorale programma's Comenius, Leonardo da Vinci, Erasmus en Grundtvig een nieuwe architectuur die de naam 'Erasmus voor iedereen' draagt.

In het voorstel is de indeling van het programma niet meer gebaseerd op het onderwijs- of opleidingsniveau of de doelgroep, maar wel op basis van het type van actie. Daarin worden drie categorieën onderscheiden: individuele leermobiliteit; samenwerking voor innovatie en goede praktijken; en steun aan hervormingen van het beleid. Onder elk van deze types van acties kunnen subacties plaatsvinden die betrekking hebben op verschillende doelgroepen, zoals volwassenen.

De Europese Commissie motiveert haar keuze voor de naam 'Erasmus voor iedereen' vanuit de vaststelling dat de benaming 'Erasmus' meer bekend is bij de Europese burgers dan de namen van de andere sectorale onderwijsprogramma's. De naamswijziging op zich impliceert niet dat er geen aandacht meer is voor volwasseneneducatie in het nieuwe programma, of dat de mogelijkheden die er vandaag voor de doelgroep volwassenen zijn, helemaal zouden verdwijnen. Wel kan worden vastgesteld dat volwasseneneducatie in het huidige voorstel minder zichtbaar zal worden. Het valt ook op dat volwasseneneducatie in het voorstel steeds wordt opgenomen in het luik 'training', wat een indicatie kan zijn dat men naar een beperktere invulling van levenslang leren wil gaan dan nu nog het geval is. Ik heb dan ook begrip voor de bezorgdheden die in de sector leven. Ik wil echter benadrukken dat het een voorstel van de Europese Commissie, en nog geen beslissing is. De onderhandelingen met de lidstaten en het Europees Parlement over dit voorstel zijn nog maar net opgestart.

Het spreekt voor zich dat ik bijzonder veel belang hecht aan buitenlandse ervaringen met volwassenenonderwijs en voldoende aandacht voor volwasseneneducatie in het nieuwe Europese programma voor onderwijs, jeugd en sport. Tal van uitdagingen komen op ons af:

een vergrijzende bevolking, globalisering, migratie, nieuwe technologieën, een veranderende arbeidsmarkt, enzovoort. Om deze uitdagingen maximaal te kunnen aangaan, moeten we sterk investeren in de ontwikkeling van de competenties en talenten van iedereen, ook van de volwassenen. Daarom is het essentieel dat wij blijven investeren in levenslang leren, en dit op alle mogelijke terreinen.

Ik zie mij hierin overigens gesteund door de Europese Commissie zelf, die in november 2011 een akkoord bereikte over de 'European Agenda for Adult Learning', dat de opvolger van het 'Action Plan on Adult Learning' is. Dat toont aan dat ook Europa veel belang hecht aan volwasseneneducatie. In die optiek lijkt het me logisch dat volwasseneneducatie de nodige kansen krijgt om zich blijvend te oriënteren op Europa en de wereld, via het nieuwe Europese onderwijsprogramma. Ik vind de mobiliteit van cursisten in het volwassenenonderwijs, de kansen om buitenlandse leerervaringen op te doen en institutionele samenwerking over de grenzen heen erg belangrijk.

Zoals ik al zei, zitten de onderhandelingen over het nieuwe Europese onderwijsprogramma nog in een beginstadium. Er moet nog een lange weg worden afgelegd. Hoe dan ook zal ik de plaats van volwasseneneducatie in het nieuwe onderwijsprogramma verdedigen indien zou blijken dat die onvoldoende aan bod komt. U begrijpt echter dat het in deze fase van onderhandelingen nog niet mogelijk is daar al heel concreet op in te gaan.

Mevrouw Kathleen Helsen: Ik dank u voor het antwoord. U stelt dat wij de evolutie moeten afwachten. U geeft in uw antwoord een dubbele boodschap. Enerzijds wordt in de herstructurering het volwassenenonderwijs minder zichtbaar. Men heeft het dan over 'training'. Als men dat afzet tegenover wat vandaag mogelijk is, dan kan dat ertoe leiden dat men in de toekomst minder mogelijkheden zal aanbieden. Anderzijds stelt u vast dat Europa veel belang hecht aan levenslang leren en het volwassenenonderwijs, en dat het de bedoeling is dat volwassenen op dat vlak mogelijkheden behouden. U zegt duidelijk dat u dat zelf ook erg belangrijk vindt, en dat u de zaak goed zult opvolgen. Dat is positief.

Het is belangrijk dat u in de onderhandelingen goed weet wat u bij die herstructurering in het oog moet houden. U moet weten wat het volwassenenonderwijs nodig heeft om ervoor te zorgen dat van een achteruitgang geen sprake is. Hebt u die analyse al gemaakt, en deze toegepast op de nieuwe voorstellen van Europa? Weet u wat er moet worden veranderd aan die voorstellen? Of moet die oefening nog worden gemaakt?

De voorzitter: Mevrouw Vermeiren heeft het woord.

Mevrouw Goedele Vermeiren: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Als u zegt dat u dat zult opvolgen en aandacht zult vragen voor het volwassenenonderwijs, geloof ik u graag.

Bij het volwassenenonderwijs, Grundtvig en de internationale uitwisselingen, blijkt nu al dat volwassenenonderwijs voor grotere CVO's minder een probleem is, omdat ze daar uren voor kunnen vrijmaken. Voor kleinere CVO's blijkt dat een probleem te zijn, omdat ze er geen uren voor hebben. Met de nieuwe reglementering is men bang dat dat nog versterkt zal worden. Mijn suggestie is de volgende. Is er geen mogelijkheid om die kleinere CVO's, die geen uren hebben om die administratie en dergelijke in orde te brengen en het Erasmus Charter te schrijven, te stimuleren om samen te werken met andere CVO's? Kan dat gestimuleerd worden vanuit de koepels om ze te ondersteunen, om die administratie nu al te doen, voor de hervorming?

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: Dat moeten zij natuurlijk doen. Niets belet hun om dat nu te doen.

Mevrouw Helsen, ik ga ervan uit dat de administratie dat gedaan heeft. Ik zal het voor alle zekerheid nog even opvragen. U weet dat op dit moment de Franse Gemeenschap België vertegenwoordigt in de Europese Unie. We zitten op dit moment dus niet in de frontlinie. Dat zal weer veranderen vanaf 1 juli. De verwachting is dat de onderhandelingen pas eind dit jaar

afgerond zullen zijn. De lidstaten moeten nu hun opmerkingen overmaken. Dat proces is nu bezig. Men volgt dat heel goed op. We gaan ervan uit dat wat vandaag bestaat, ook bestaat, zij het misschien in een ietwat aangepaste vorm. Ik heb gevraagd om het goed op te volgen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Kathleen Deckx tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over het ICT-onderwijs in het secundair onderwijs - 845 (2011-2012)

De voorzitter: Mevrouw Deckx heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Deckx: Voorzitter, minister, collega's, we hebben het hier al meermaals gehad over tekorten aan mensen die opgeleid zijn in ICT. Een aantal mensen hebben de laatste weken hun mening daarover geuit, onder meer Saskia Van Uffelen, 'ICT Woman of the Year'. Zij zegt dat het onder andere te maken heeft met het ICT-onderwijs in het secundair onderwijs in Vlaanderen. Zij stelt dat ICT niet als volwaardig wordt gezien en de opleidingen alleen maar bestaan uit het gebruik van enkele standaardprogramma's, waardoor de jongeren een verkeerd beeld van informatica krijgen en slechts weinigen van hen voor die informaticastudies kiezen.

Chris Smits, secretaris-generaal van het Vlaams Verbond van het Katholiek Secundair Onderwijs, vult aan. Volgens hem zou het wel eens kunnen dat ook het tekort aan specifiek opgeleide leerkrachten informatica daarmee te maken heeft. Wellicht is het daardoor dat de leerstof op een andere manier aangebracht wordt aan de leerlingen, wat een mindere interesse van de jongeren in het vak teweeg kan brengen.

Dat er weinig effectief opgeleide leerkrachten aan de slag zijn, zou dan weer te maken hebben met het feit dat er niet zo veel ICT-opgeleiden zijn en dat de loon- en arbeidsvoorwaarden in de bedrijven voor hen aantrekkelijker zijn dan in het onderwijs.

Ik heb de leerplannen en -doelstellingen eens bekeken, en hoewel ik geen specialist ben, stel ik vast dat er inderdaad maar één aspect van de informatica belicht wordt. Nochtans kunnen veel jongeren al op heel jonge leeftijd gebruik maken van bepaalde programma's die in het secundair onderwijs nog aangereikt worden. Het is dan ook de vraag hoe de scholen, zowel op praktisch vlak als op het vlak van lesprogramma's, de jongeren kunnen prikkelen. Een goed opgeleide lesgever zou in dat geval al een stap in de goede richting kunnen zijn.

Minister, erkent u dat er een probleem is met het aantal gediplomeerde ICT-leerkrachten in het secundair onderwijs? Zijn er acties die u desgevallend zou kunnen ondernemen? Hoe reageert u op de kritiek van de 'ICT Woman of the Year'? Moeten de vakinhouden voor informatica aangepast worden? Zo ja, op welke manier? Zouden bedrijfsstages of bedrijfsbezoeken een oplossing kunnen zijn? Op welke manier zou een wisselwerking tussen bedrijfsleven en onderwijs het informaticaonderwijs kunnen verbeteren of ondersteunen? Hebt u plannen om te overleggen met de sector of de koepels in dit kader?

De voorzitter: Mevrouw Celis heeft het woord.

Mevrouw Vera Celis: Minister, onze generatie in het onderwijs werd bestempeld als de verloren generatie van de ICT, omdat dat niet in onze opleiding zat, ook later niet in de lerarenopleiding en het hoger onderwijs. De computer was immers geen evidentie.

Het is een wetenschap die met rasse schreden vooruitgaat. Ik sluit me aan bij de stelling over de ongemakken die er zijn rond de ICT-programma's en over wat de leerlingen nu eigenlijk leren, waardoor ze eigenlijk een beetje achterlopen. Mijn zoontje zit nu in het vijfde leerjaar, en wat hij al niet kent van die computer! Als ik dan zie wat er in het secundair onderwijs

wordt aangereikt, dan kan ik alleen maar vaststellen dat hij daar niets leert. Een beetje bijsturing zou dus wel nuttig zijn. Ik denk dat in de bestaande vakken zoals technologie, ruimte moet worden gemaakt om een antwoord te bieden op zaken zoals analytisch denken, programmeren enzovoort.

De voorzitter: Minister Smet heeft het woord.

Minister Pascal Smet: De analyse klopt. Bij de organisatie van het onderwijssysteem wordt de inhoud bepaald door de scholen en niet zozeer door ons. Wij leggen wel eindtermen op. Niets belet de scholen om dat vandaag spontaan aan te passen. Het Vlaams Verbond van het Katholiek Secundair Onderwijs kan zijn scholen vragen om hun opleidingsprogramma's aan te passen.

We moeten het onderwijs aantrekkelijker maken, ook op het vlak van ICT. Dat hangt samen met technologie, wetenschap, wiskunde enzovoort. We hebben al een actieplan, dat u morgen zal worden overgemaakt. Daarin worden acties opgenomen die meer bevatten dan enkel ICT. Het zou niet verstandig zijn om ons te beperken tot ICT. Het is ruimer dan dat. Er is ook de hervorming van het secundair onderwijs. We hebben ook de sectorconvenanten die dit jaar worden herzien. Met die sectorconvenanten kunnen we via de sectoren en via hun kennis en expertise mee de schouders zetten onder een coherent stimuleringsbeleid rond streekeigen management (STEM) dat voldoende slagkracht heeft en voldoende rendeert. Daarbij moeten we ook kijken naar acties zoals het stimuleren van een grotere instroom in technische en ICT-beroepen op basis van een goede analyse.

Het gaat hier om een structurele aanpak die we hier op korte termijn zullen bespreken in het kader van de hervorming van het secundair onderwijs en van de sectorconvenanten.

De voorzitter: Mevrouw Deckx heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Deckx: Ik ben blij dat u ons standpunt deelt. Wat mevrouw Celis zegt, heb ik ook ondervonden. Ik begrijp dat dit probleem niet onmiddellijk kan worden opgelost. Een deel van de verantwoordelijkheid ligt bij de desbetreffende scholen. Een sectorconvenant lijkt me een goed idee. Alles evolueert zo snel dat scholen het niet meer kunnen bijhouden. Samenwerking met bedrijven is in elk geval een positieve zaak. Blijft natuurlijk de problematiek van de leerkrachten. Daar zitten we in een vicieuze cirkel. Ik kan me voorstellen dat ze op dit ogenblik nog moeten komen ingevolge de plannen die nu worden gemaakt. In een dergelijk specifiek luik is het heel belangrijk dat die leraar gespecialiseerd is. Zoals mevrouw Celis zegt, is de jonge generatie heel snel met die zaken. Het is niet bij te benen als je daar niet mee opgegroeid bent. Ik denk dat daar zeker en vast nog aandacht naar moet gaan. Ik steun u wel in uw redenering.

De voorzitter: Mevrouw Celis heeft het woord.

Mevrouw Vera Celis: Ik denk dat de leerkrachten dikwijls heel veel kunnen leren van hun studenten en kinderen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■